

הקורונה והחטיבה האזרחית

בשנת 2020 נפתחו בחטיבה האזרחית כ-330 הליכים שנבעו במישרין ממגפת קורונה וההתמודדות עימה (לשם המחשה, מדובר בכ-2% מהתיקים שנפתחו בכל החטיבה האזרחית בשנת 2020). רובם המכריע של ההליכים היו הליכים שיפוטיים ומיעוטם הליכים אחרים (מבצעי אכיפה משולבת והליכי קדם תביעה/עתירה). חלק מההליכים היו דחופים וחייבו מענה בהול.

ככל שהתארכה תקופת החירום, על המגבלות שהוטלו על הציבור במהלכה, כך גדל מספרם של ההליכים השיפוטיים. מטבע הדברים, מדובר בהליכים שלא היו מוכרים קודם לכן והעלו שאלות ייחודיות וחדשניות, שטרם התמודדו עימן בעבר.

לצד זאת, פרקליטי החטיבה האזרחית ליוו את התקנת חיקוקי החירום למיניהם וסיפקו מענה לסוגיות שונות שהתעוררו בפניות מצד משרדי הממשלה בשל המצב.

תופעה זו הורגשה היטב בכל היחידות שהתמודדו כל אחת עם השאלות הייחודיות שהתעוררו בתחומי אחריותה על רקע המצב החריג. השפעותיו של המשבר באו לידי ביטוי "בזמן אמת" באופן מיוחד:

- בתחום המשפט החוקתי-מינהלי, בשים לב לצעדים החריגים שנקטו והועמדו לביקורת שיפוטית;
- בסוגיות הומניטאריות שהתעוררו כתוצאה מהמגבלות שהוטלו בישראל ובעולם (ובפרט ביחס להליכי פונדקאות שבוצעו מחוץ לישראל);
- בתחום יחסי העבודה.

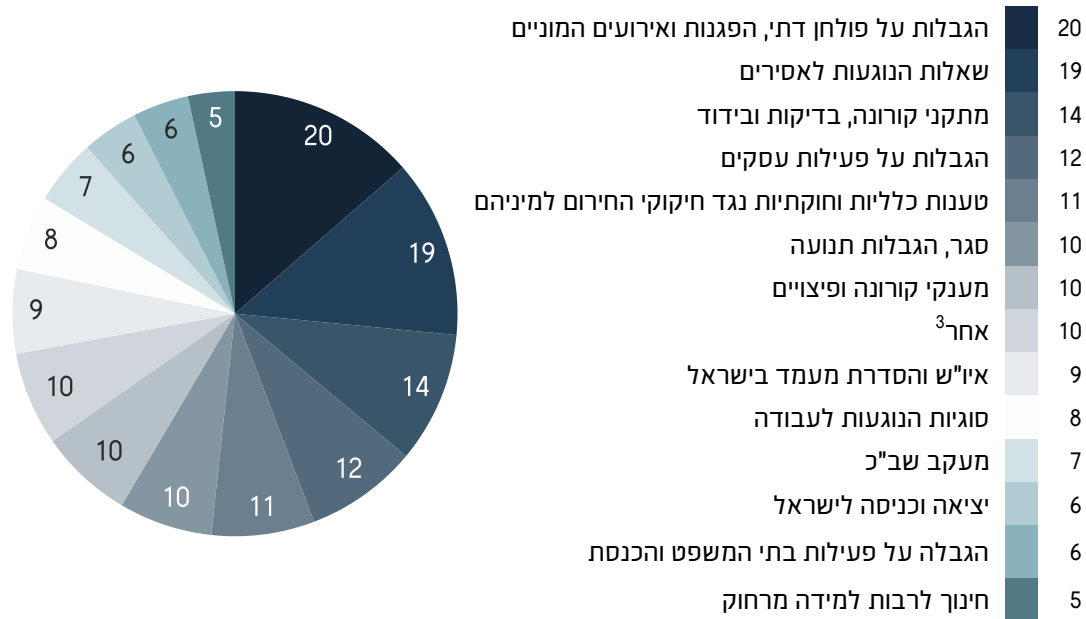
עתירות חוקתיות ומינהליות נגד צעדי הממשלה וחקיקת הכנסת על רקע משבר הקורונה

השפעות הקורונה ומצב החירום שבעקבותיה באו לידי ביטוי באופן מיוחד במסגרת שורה של עתירות לבג"ץ ולבתי המשפט לעניינים מינהליים שבהן נתקפו הצעדים שבהם נקטה הממשלה לצורך התמודדות עם המשבר. כ-45% (147 הליכים) מבין ההליכים שנפתחו בשנת 2020 בעקבות משבר הקורונה היו עתירות לבג"ץ, שטופלו בעיקרן על ידי מחלקת הבג"צים (לשם המחשה, מדובר בכ-8% מהתיקים שהוגשו לבית המשפט העליון ונפתחו במחלקת הבג"צים בשנת 2020).²

² חלק מההליכים אוחדו על ידי בית המשפט העליון וטופלו יחד. שניים מבין ההליכים טופלו במשותף עם המחלקה למשפט העבודה בפרקליטות המדינה.

התפלגות העתירות לבג"ץ בנושאי קורונה

תרשים 7

מעבר לכך, בשנת 2020 הוגשו 40 הליכים (כ-12% מכלל "תיקי הקורונה") במגוון תחומי המשפט המינהלי, שנגעו להתמודדות עם המגפה. תיקים אלה טופלו על ידי מחוזות הפרקליטות ברחבי הארץ ועסקו בין השאר בשאלות של חופש מידע, צווים לסגירת עסקים ומקומות ציבוריים בשל הקורונה, סירוב לאשר כניסה לישראל או לצאת ממנה, בקשות לשחרור שוהים שלא כדין ממשמורת מחשש להידבקות בקורונה, קיום דיונים בוועדות פסיכיאטריות בדרך של היוועדות מרחוק, מכרזים הנוגעים למערך הטיפול בקורונה, שאלות הנובעות מקיום לימודים מרחוק, והכל על רקע הקורונה וההגבלות שנבעו ממנה.

³ לרבות עתירות בנושא הפסקת טיפולי פוריות בשל המצב, דחיית מבחני לשכת עורכי הדין, פרסום פרוטוקולים של ישיבות הממשלה, ייצוג נשים, ועוד.